

Ukrajina a Polsko blíže ke konfederaci

- CZ24 News | 1. června 2022

UKRAJINA/POLSKO: Ukrajinský prezident Volodymyr Zelenskij oznámil, že předloží parlamentu návrh zákona, který Polákům na Ukrajině přizná zvláštní status. Návrh odráží a recipročně doplňuje podobný návrh zákona, který nedávno schválilo Polsko.

Bezprecedentní návrh zákona přiznává Ukrajincům téměř stejná práva jako polským občanům, pokud jde o sociální dávky, vzdělání, pobyt atd. Zelenského prohlášení zaznělo během návštěvy polského prezidenta Andrzeje Dudy v ukrajinském parlamentu 22. května.

Ve svém [projevu](#) Zelenskij rovněž oznámil plány na uzavření dvoustranných dohod týkajících se společné hraniční a celní kontroly. Zajímavé je, že se vyjádřil o Polsku:

„Naše národy jsou také bratři (...) a neměly by mezi námi být žádné hranice ani bariéry.“ Dodal: „Jednota našich národů musí trvat navždy.“ Vzhledem ke složité varšavsko-kyjevské historii tato dramatická prohlášení jistě vyvolala pozdvižení. Andrzej Duda zase ve svém [projevu](#) uvedl, že *„polsko-ukrajinská hranice by měla spojovat, nikoli rozdělovat“*.

Již 3. května Duda prohlásil, že doufá, že jednoho dne „nebude žádná hranice“ mezi oběma zeměmi.

Vzhledem k těmto prohlášením a předchozím zprávám ruské rozvědky není divu, že oficiální představitelka ruského ministerstva zahraničí Maria Zacharovová [označila](#) Zelenského plán za „legalizaci polského převzetí Ukrajiny“.

Od začátku ruské vojenské operace na Ukrajině v únoru poskytovaly polské úřady ve Varšavě Kyjevu podporu a probíhala intenzivní spolupráce. Rusko-ukrajinský konflikt promítl Polsko – největší členský stát NATO ve východní Evropě – jako strategického hráče v regionu, neboť mu konfrontace velmocí nejsou cizí.

Není tedy vůbec od věci interpretovat projednávané iniciativy a rétoriku obou lídrů jako jakýsi první krok k budoucí ukrajinsko-polské konfederaci. Takový „slučovací“ scénář by tak mohl velmi kreativním způsobem „nabourat“ dlouhý proces přibližování Kyjeva k EU a západnímu bloku, což je cíl, o který Západ zjevně usiluje všemi prostředky – jak [naznačil](#) například Macronův nedávný návrh na vytvoření nové a inkluzivnější evropské politické organizace.

Zajímavé je, že tento možný budoucí vývoj by dosáhl téhož, čeho by dosáhla vojenská „anexe“ – a i tak by mohl připravit půdu pro budoucí polskou mírovou misi. Ředitel ruské zahraniční rozvědky 28. dubna prohlásil, že Polsko tajně [plánuje](#) nasadit své vojáky k částečnému ovládnutí západní Ukrajiny, a to s americkou podporou. Odůvodněním by byla „obrana“ sousední země před „ruskou agresí“. Podle ruských zpravodajských služeb se koncem dubna o této tzv. mírové misi jednalo s Bidenovými představiteli a stále probíhaly předběžné dohody.

Polští představitelé navíc údajně vyjednávali s příslušníky ukrajinské elity o změně politiky Kyjeva, která by byla více „demokratická“ a provaršavská, aby vyvážila nacionalistické prvky. Tyto údaje přinesl ruský tisk a západní média takové zpravodajství často označovala za ruskou „propagandu“ a „dezinformaci“. Ruské zpravodajské služby se také obávaly, že takový vývoj, pokud by se uskutečnil, by vlastně připravil půdu pro jakési budoucí „sjednocení“.

Západní Ukrajina byla historicky několikrát pod nadvládou Polska, včetně mírové smlouvy z Rigy z roku 1921, a protipolské nálady jsou dnes součástí ukrajinského nacionalismu. Ačkoli Varšava od

revoluce na Majdanu v roce 2014 podporuje Kyjev v klíčových strategických otázkách, právě způsob, jakým obě země [vnímají a politizují](#) historii 20. století, brzdí jejich bilaterální vztahy. Během druhé světové války Ukrajinská povstalecká armáda (UPA) spolupracovala s nacistickou Waffen-SS a na Polácích bylo spácháno několik válečných zločinů. Dnešní postmajdanská Ukrajina oslavuje vůdce UPA Stepana Banderu a tato skutečnost není v Polsku přijímána dobře.

Zde je důležitá starší historie. Velkou část dnešní Ukrajiny kdysi ovládala tehdejší Rzeczpospolita polsko-litevská. Po roce 1349 byla tehdejší Rus, která z velké části odpovídá dnešní západní Ukrajině, podrobena cizí nadvládě. Do roku 1569 se její většina stala polským územím. Tlak na polonizaci, který zahrnoval přestup na římskokatolickou víru, pokračující zotročování rolnictva Polskem a pronásledování pravoslavné církve znepřátelil rolníky a kozáky. V roce 1648 vedl kozácký vůdce Bohdan Chmelnický povstání proti polskému králi, založil kozácký hejtmanát a byl oslavován jako osvoboditel lidu. V roce 1654 se Perejaslavskou dohodou tento nový kozácký stát zavázal k věrnosti ruskému carovi. Dodnes je Chmelnický některými oslavován jako ukrajinský národní hrdina a předchůdce nacionalismu, protože bojoval proti polské nadvládě – i když někteří ho kritizují za jeho spojení s carem.

Dmytro Jaroš, poradce vrchního velitele ozbrojených sil Ukrajiny Valerije Zálužného, v rozhovoru 27. května 2019 [prohlásil](#), že Zelenskij „přijde o život“ a „bude viset na stromě na Chreščatyku“, pokud „zradí“ ukrajinské nacionalisty jednáním o ukončení občanské války v Donbasu. Jaroš je spoluzakladatelem Pravého sektoru a bývalým velitelem krajně pravicové Ukrajinské dobrovolnické armády. Vzhledem k přetrvávajícímu problému Kyjeva s [extremistickým násilím](#) a zjevným [neonacismem](#) jeho klíčového praporu Azov, nemluvě o historicky komplikovaných polsko-ukrajinských vztazích, lze tedy konstatovat, že Zelenského a Dudovy plány budou čelit určitým výzvám a mohly by dramaticky eskalovat vnitřní napětí.

AUTOR: Uriel Araujo

ZDROJE: [1](#) / [2](#)